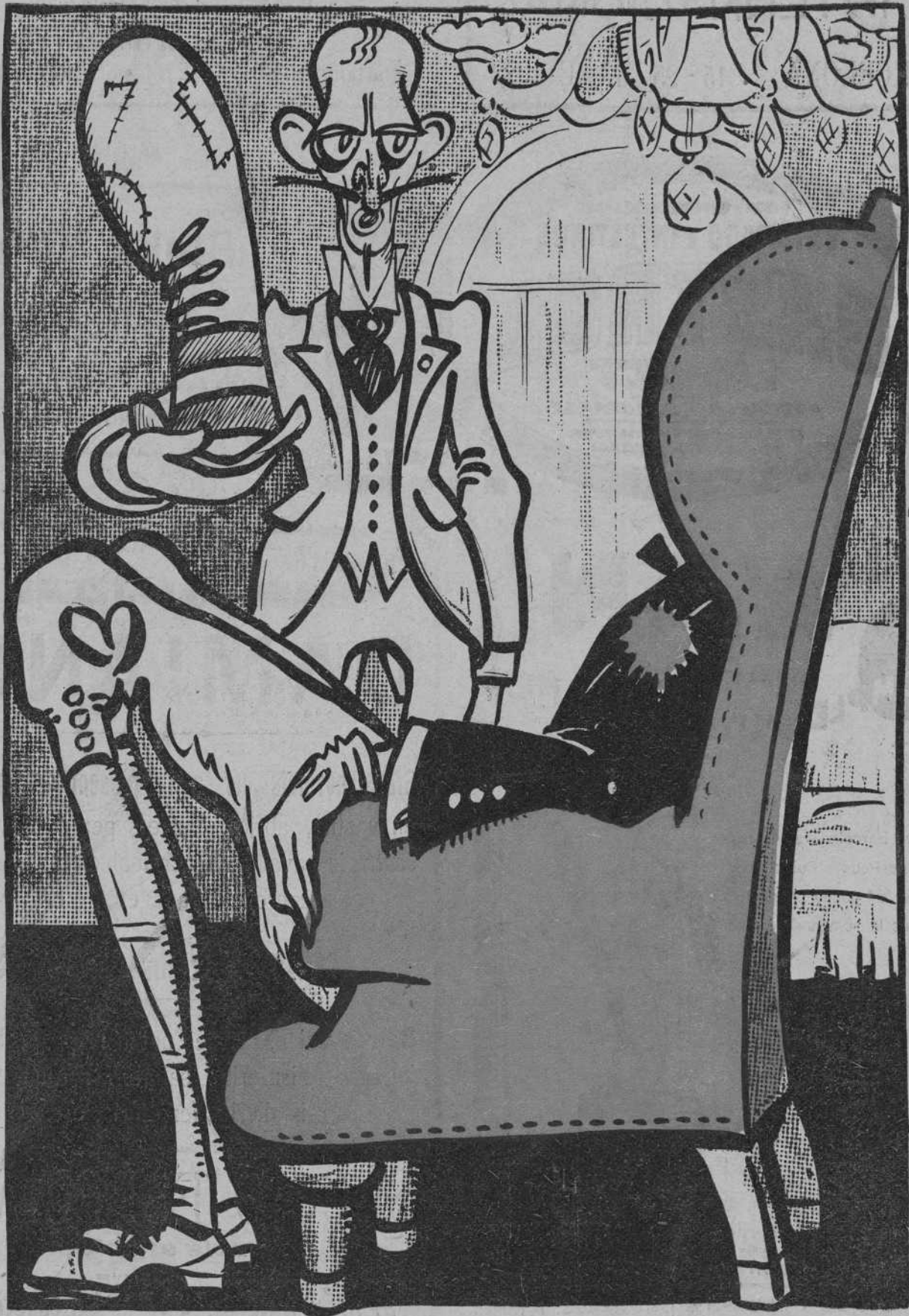

L'Esquella de la Torratxa

Ay XLIII :: Número 2232

15 cèntims = Atrassats 30

Barcelona, 16 de desembre • 1921

EL PAIS DE XAUXA

—Nada de millones. Nos resultaría muy cara la carne de gallina.
—Más cara está la de pavo-real y el pueblo la quiere comer a todo trance.

III^a Fira Oficial de Mostres

I^a INTERNACIONAL

BARCELONA · 15 - 25 MARÇ 1922

SARNA

(RONYA)

ANTISARNIC MARTI

Unic que la cura SENSE BANY
Les seves imitacions són cares,
perilloses i de olor repugnant.

Es ven a totes les Farmàcies i
Parlament, 17 BARCELONA

PARA ENFERMEDADES DEL
ESTÓMAGO & INTESTINOS

GASTROL

MIRET

PROBARLO ES CURARSE

MIGUEL MIRET - Farmacéutico
Diputación, 305 - BARCELONA

DE VENTA
EN TODAS PARTES

Bloks Notes

a DEU cèntims

BAZAR UNIÓN Unió, n.º 3
BARCELONA

"SWAN"

OMPLE SAFETY
AUTOMATICAMENT

De Barcelona a Manresa
i de Reus a Puigcerdà,
per mi podeu preguntà;
tinc la nomenada extesa.

SWAN INK

DESDE 22'50 ptas.

EN LES PRINCIPALS PAPERERIES

MABIE TODD & CO LTD - FAB^{rs} 133-135 OXFORD ST LONDRES
AGENT G^{ra} HENRY M. REIS PROVENÇA 304 BARCELONA

GRANS MAGATZEMS DAMIANS

Grans novetats per a la present temporada
en vestits, abrics, barrets per a senyora,
sastreria cavaller, impermeables, camiseria,
gèneres de punt, etc., etc.

ESTUPES extens assortit

Bateria cuina, articles per a regal, mobles,
juguets, bisuteria, sabateria, guanteria,
cristalleria, ferreteria, etc.

SECCIÓ ESPECIAL

de varis articles

al preu únic de 3⁶95 pessetes

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

EL PARE, MINISTRE

Per a totes les terres espanyoles, tenir un ministre propi, és com per als fills tenir el pare alcalde. En La Cierva, que resulta una mena de cossac per als espanyols, és un pare pedaç per als murcians. Doncs En Cambó, per a arrodonir-se com a home singular dels catalans, que ja eren espanyols de segona classe, els ha passat a tercera. Endebades s'ha fet posar un «El ministre de Finances» en el paper, que exaspera al *A B C*; endebades, també, va i vé de Madrid a Barcelona; endebades se rodeja de gent catalana en el ministeri, per a comptar amb gent adicta. En Cambó ha girat el refrà català: «De Llevant, ni gent, ni vent».

En el primer Consell de ministres, preguntà pels expedients a despatxar:

—No hi ha més que aquest—li digueren.

El fullejà, feu una ganyota, estirà el cap, se gratà el coll i digué:

—Es forçós que n'hi hagi un altre—objectà.

—Per què?

—Perquè aquest és un expedient per a les obres de canalització del Llobregat, i van a dir que ja he començat a enviar els diners de la Hisenda cap a Catalunya.

Des d'aleshores, els catalans que són a la moda a Madrid, no ho són en el despatx ministerial d'En Cambó. Es com el nou ric que rebutja els parents pobres; és, millor, com aquells pares que exercint autoritat sobre els seus fills els hi demanen més disciplina, més abnegació, més resignació, també, que an els altres.

Com anessin a plànyers uns visitants barcelonins de que no feia res per la Mancomunitat, quan tothom confiava en la seva acció per a resoldre els vells plets, En Cambó els hi va respondre:

—Tot lo que'm demaneu per a la Mancomunitat, ha d'ésser tres vegades just, per a que us ho concedeixi.

Tres vegades just! Tres vegades va negar Sant Pere al Mestre. I per què? Per por a les xafarderies acusatòries, i

també perquè tot lo que dongui En Cambó a Catalunya ell ho perdrà, car si el toleren és a condició de que tota la seva obra sigui de govern i centralista. Lo que Catalunya pugés, ell ho descendria. En Cambó i Catalunya són els platets d'unes balances, que quan l'un puja l'altre baixa.

Però En Cambó és tan intel·ligent, que troba sempre el desllorigador per a emmascarar de conveniència lo que en ell solament és temença de pèrdua de crèdit. Ara els telèfons de Barcelona havien revertit a l'Estat, i la Mancomunitat els demanava, creient que, millorant-los i abaratint-los, obtindria un guany de importància. Els comissionats de la Mancomunitat se presentaren an En Cambó plens de càlculs, d'estadístiques i de documents. Un d'ells començà el discurs defensor del traspàs dels telèfons. Al cap de pocs minuts, En Cambó va interrompre'l:

—Quant guanyarem?—preguntà.

—Tant.

—I quant s'ha de gastar en les millores?

—Tant.

—Doncs se perd. Es un mal negoci, perquè la Mancomunitat no pot passar-se ni un any sense ganàncies.

Els comissionats recolliren les estadístiques i els documents. En Cambó, aparentment, tenia raó. En Cambó no escoltaria cap atac, no llegiria cap acusació d'haver afavorit a la Mancomunitat. La seva fórmula triomfava: Les coses catalanes havien d'ésser tres vegades justes.

I així, per tenir el pare ministre, Catalunya no obtindrà res, no rebrà res, no podrà demanar res. Per a que En Cambó pugui continuar essent ministre, tots els catalans han de fer de reseus.

PARADOX

La veritat, abans que tot

El llastimós incident ocorregut al Consistori entre el baró de Viver i un regidor regionalista, repercutí en els diaris de Madrid, que per excepció s'ocuparen del nostre Ajuntament.

L'episodi, reduït a unes paraules més o menys aspres, canviades entre un grup de regidors, sigué inflat pels corresponsals. En passar a les planes de la premsa madrilenya, els dicteris es tornaren mastegots; les imprecacions, en solemnes cops de puny.

CONCERTISTES

-Ten compte, Enric, que això ha d'anar pianíssim.
-Oh, noia, *pianíssim* tu; o, si per cas, aniré *violíníssim*.

Avalotat roman el galliner municipal. No tant, però, que's vegin els consellers obligats a fiar als bíceps lo que toca dirimir en el terreny parlamentari. No vol dir que al pas que anem, no esclati un dia en plena sessió una *agarrada* de les que formen època. Lo cert, fins avui, és que no han passat les coses de simples simulacres de cos a cos, de menaces expressives, d'assaigs d'agressió personal.

Els diaris de Madrid, tan amatents a recollir el baf de la claveguera, faran santament en esperar ocasió propícia per a bescantar als regidors barcelonins, que's basten i es sobren per a treure's els drapets al sol. Que no necessiten quart i ajuda, en tractar de desprestigiar-se mutuament.

Si en la consciència dels nostres administradors pesés el bon nom de la ciutat, més que l'amor propi, es procuraria, per tots els medis, rectificar aquestes noves tendències, que ultra desvirtuar la veritat ens desacrediten als ulls dels forasters.

Ara, per exemple, es diria als diaris de Madrid que lo succeït dies passats entre el baró de Viver i els regidors regionalistes, és una excepció en la vida regidoresca. Que el disgust naix, principalment, del fet de que En Cambó, que havia de menar els debats consistorials, encausar les discussions, inspirar la conducta de la majoria, tinga d'esmerçar el temps en treballar per la salvació d'Espanya. Mancats de tota protecció, orfes de la tutela espiritual promesa a l'acceptar el càrrec, que poden els vint-i-sis regidors regionalistes davant d'un company atrabiliari i

estripaquèntos? An En Maynés i companyia els passa lo que'ls passa perquè van sols. Aquesta, i no altra, és la veritat del fet.

Això és lo que caldria que sapiguessin els diaris de Madrid, tan propensos a treure les coses de pollaguera, sempre que d'assumptes de Barcelona es tracta. Això és lo que per patriotisme, pel bon nom de tots plegats, caldria dir als senyors periodistes de la *meseta*.

I cas de no satisfer-los l'aclaració, apel·lar al sistema posat en pràctica pel Comitè de l'Exposició. Es dir: organitzar un tren especial, per tal de convidar als difamadors a assistir a una reunió del Consell.

JUST

JA HA SORTIT

L'Almanac de L'Esquella de la Torratxa

FORJA MODERNA

-Admirable!... M'agradaria viure tres cents anys més, per a poguer portar aquests ferros al «Cau».

El nom fa la cosa

Acabem de descobrir un nou escultor català, a París. Es el penúltim. Demà en descobrirem un altre i també serà el penúltim, perquè en els «Ecos» dels nostres diaris sempre hi ha un artista nou de reserva.

L'artista de torn es diu Claret. Es podia dir qualsevol altre nom, però sembla que hi ha una fatalitat en la denominació en els homes de l'art del marbre i del bronzo.

Hi havia un Clarassó.

Després va venir un Clará.

I ara apareix un Claret.

El nom fa la cosa.

Ars amandi

Aquest és un poeta. Sembla un trovador. La seva cara sembla una rima; tot el seu cos és un consonant; i els versos, no parlen més que de bellesa i d'amor. En els temps dels trovaires hauria anat pel món amb el llaut a coll.

Les senyes són precises, però nosaltres no les completarem perquè ja seria com donar el nom d'aquest exemplar poètic, que com Ovidi canta l'amor i el practica. Tant el practica que sosté que podria dedicar cent sonets a les cent senyores que l'han estimat, i que encara conservaria altres cent sonets per a anar posant les futures dedicatòries.

Conversavem l'altre dia sobre el poeta de les cent senyores, quan un va insinuar una malícia:

—Còm li agradaria an En Fulano ésser macró!

No era una injúria; era pintar la seva vanitat. Aleshores un altre replicà:

—Mireu si li agradaria que donaria diners per a ésser-ne.

I va sortir el títol d'un vaudeville: «El macró que pagava».

El protagonista de l'història, ha vingut a trobar-me desolat.

Veritablement, el cas no és per a menys.

L'home, és propietari rural. Posseïdor d'una finca, en les que s'hi descobriren unes ruïnes interessantíssimes, des del punt de vista històric.

Assabentat del tresor arqueològic que la casualitat li posava entre mans, cercà el medi de treure profit de la troballa.

Consultà els amics, sospesant el pro i el contra dels consells que li eren donats.

Quan, després d'indagar per tots cantons, decidí en-

filat el negoci, havia esmerçat en viatges, en visites i demés, un temps i una suma més que regulars.

La desgràcia és més de doldre, per haver arribat, precisament, a l'hora mateixa en que es disposava a recollir el fruit d'uns anys d'activitat.

Mercès a la persistència seva, a les gestions del diputat provincial pel districte, a una sèrie interminable de recursos posats en joc, decidí la Mancomunitat adquirir la finca, i amb la finca les ruïnes.

Mentre s'acomplien els tràmits burocràtics subsegüents al acord, i per a salvar a les ruïnes de tota desagradable contingència, disposà el propietari la construcció d'una paret de tanca que preservés les ruïnes de qualsevolga escamesa de part dels ignorants.

L'idea de protegir les artístiques despulles, fou suggerida al malhaurat propietari, per l'oficina del *Servet de Conservació i Catalogació de Monuments, de l'Institut d'Estudis Catalans*.

A punt de resoldre l'afer, dictades les disposicions del cas, sortí l'heroi de l'història de viatger, sense pensar poc ni molt, en la sorpresa que en tornar, l'esperava.

En arribar a la finca, vegé amb estupefacció, que si la paret estava acabada, les ruïnes havien desaparegut. Que de la meravella arqueològica, a punt d'ésser declarada monument nacional de Catalunya, no se'n resava gall ni gallina.

CRIATURADES

— Què dius, n na?.. No et sento.

—Caram!.. No m sent i t'è quatre orelles?..

En construir la tanca, havien utilitzat els obrers les pedres de les ruïnes.

El propietari rural, que no s'ha refet de l'espant causat per la desgràcia, pregunta si hi ha, o no motiu, per a tirar el barret al foc.

ES VEN PER TOT ARREU

L'Almanac de L'Esquella de la Torratxa

Armengol Goula

L'artista personificador de l'eterna adolescència, el comediant símbol i concreció de la galana joventut, morí divendres passat en una clínica d'aquesta ciutat, víctima d'una cruel malaltia agravada pels naturals efectes de la senectut.

N'Armengol Goula, notabilíssim comediant, fou company de l'Isle Soler, d'En Fuentes, de la Mirambell i de

tants altres excel·lents artistes que ajudaren a la creació i enfortiment del nostre teatre regional, de la qual colla no en resten ja sinó tres venerables dames: l'Abella, la Pallardó i la Parreño.

La seva vocació per a l'escena data de l'edat de catorze anys—ara en comptava setanta vuit;—i el primer cop que trepitjà taules de categoria, fou baix la direcció del famós actor Josep Valero en el Teatre «Circo Barcelonés». Més tard passà al «Olimpo», on pogué desenrotllar més eficaçment les seves facultats, entrant finalment al «Romea», al cap de dos anys d'haver fet el seu primer debut. En aquesta casa pairal de l'escena catalana fou on entrà ja amb caràcter de galan jove—caràcter únic, personalíssim i envejablement ben definit, que se n'ha emportat el gran artista a la sepultura.

El repertori de les seves creacions fou immens; els autors escrivien les obres pensant amb En Goula *galán*, i En Goula, més *galant* encara—i valgui el xistu—subratllava, enfortia i millorava amb la seva gràcia natural el tipu de tal manera, que les comèdies senzillament passadores les convertia en èxits formidables i duraders.

Amb escasses intermitències de calma artística, En Goula ha treballat cinquanta i pico d'anys, brindant les seves afeccions i el seu art, tota la seva vida, al teatre, i particularment al teatre de la nostra terra. No's feia temporada catalana que no's pensés amb ell, i amb raó, puix era considerat un dels elements indispensables.

Èxits famosos d'En Goula?... Són in comptables. Recordem entre ells: *Un cop de telas*, *Els Tres Toms*, *Nit de nuvis*, *Cap i cua*, *Cel rogent*, *Cura de moro*, totes les gataades d'En «Pitarra», *El Sant Cristó Gros*, *Les joles de la Roser*, i tants i tants altres, que si haguéssim de reproduir-ne la llista seria el conte de mai acabar.

Fou, amés de tot això, un actor catalaníssim, tant de aasa i pels de casa, que amb tot i haver-se-li presentat magnífiques ocasions d'alçar la volada cap a escenes forasteres, rebutjà sempre els cants de sirena i preferí fer riu a la seva aimada Catalunya, on, si cap a les seves velleses no trobà el merescut escalf remunerador, no deixà per això mai de trobar el consol de la glòria pretèrita, refermada avui amb estols de joventuts entusiastes que l'admiraven, sol·licitant sovint el concurs del mestre, lo qual el complavia molt i el compensava de les seves justíssimes amargors. Cal recordar, per tant, que un de s goigs més inefables de la seva senectut l'assolí ara fa quatre anys en el teatre del «Bosque», amb motiu d'una memorable vetllada que's donà en homenatge seu, representant-se *Les francesilles*; i darrerament fou també dignament homenatjat en un banquet que's donà al Tibidabo a la celebrada actriu argentina senyora Quiroga.

L'enterrament fou un gran acte digne i popular: tingué lloc el diumenge al matí. En el seguici hi figuraven, amés de gran nombre d'admiradors—que'n tenia molts, En Goula—infinitat d'artistes i de representants d'entitats culturals de Barcelona. No hi mancaren tampoc les autoritats—quelcom impacientes, per tenir d'anar a la gresca de Montjuic, i lo primer és lo primer—i fins s'hi veien empresaris. Les corones, materialment, no cabien en els cotxes; davant de l'estatge de l'«Orfeó Gracienc», la venerable actriu senyora Pallardó, en nom del quadre artístic de l'entitat, ofrenà altra magnífica corona; i davant del Teatre «Romea», musica, flors, llorer, corones i una gentada immensa que no's podia donar un pas. Molts, acompanyaren les despulles de l'artista fins al cementiri, on, després de l'enterrament, el gendre del difunt, senyor

En Goula, en «La Rosa blanca»

En Goula, en «Els Tres Toms»

Llano, donà les gràcies a la concurrència amb un curt i sentidíssim parlament.

I davant d'aqueix encoratjador esclat de glòria pòstuma o funerària al plorat artista, digué un autor dramàtic dels de primer rengle, no podem esbrinar ben bé si en sentit de condol o d'optimisme: «Que en sap, d'enterrar, Barcelon!»

COSES DE LA REQUETEFUTURA

Aneu a l'Exposició i tireu-se de cap al pou

El passat diumenge de poc que no acaba funestament la *charlotada* que organitzaren a la muntanya de Montjuïc els de la «colla de la far-tanera», que són, com ja poden pensar els nostres llegidors, els *amos del cotarro* i qui diu del *cotarro* diu de la requetefutura i arxi fomuda Exposició Internacional de Disbauxes Elèctriques.

Es el cas que—oh comble de la badamenta i de la manca de cervell—deixaren sense cercar ni tapar un pou situat en una plaça que hi ha en el mirador que dona a les Arenes, i un amic nostre que estava treient vistes fotogràfiques, de no haver sigut el *gremlal* «Baf» o B. A. F. de *El Diluvió*, hauria ficat els peus a la *galleda*. I... tururut dotze hores!

Res, que si arriba a portar una medalla o un escapulari, an aquestes hores la gent de la *crosta* proclamarien als quatre vents que's tractava d'un *miracle* més del Sant Crist de Limpies o de *Sant Roc* de la Plaça Nova, patró de la «futuraíssima».

I pensar que milers d'infants foren convidats a una festa en la que un pou obert al bell mig d'un camí podia convertir-se, en un moment, en una tomba, com si no n'hi haguessin prous a l'altra banda de la muntanya.

: GLOSSARI :

LA PETITA ANÉCDOTA

Es del càustic Charles Bernard:

El secretari general de la Cambra de Diputats francesa, M. Pierre, és un senyor fredollic com era el nostre Montero Rios; un senyor que's passa la vida entre estufes, escalfa panxes i tubos de calefacció central.

Un dia—escriu En Charles Bernard—vaig somniur

—Què diantre, és això, Lleganya?

—Que no ho veus?... La «colchoneta del soldado».

que aquetx M. Pierre, tan amic de l'escalforeta, s'havia mort.

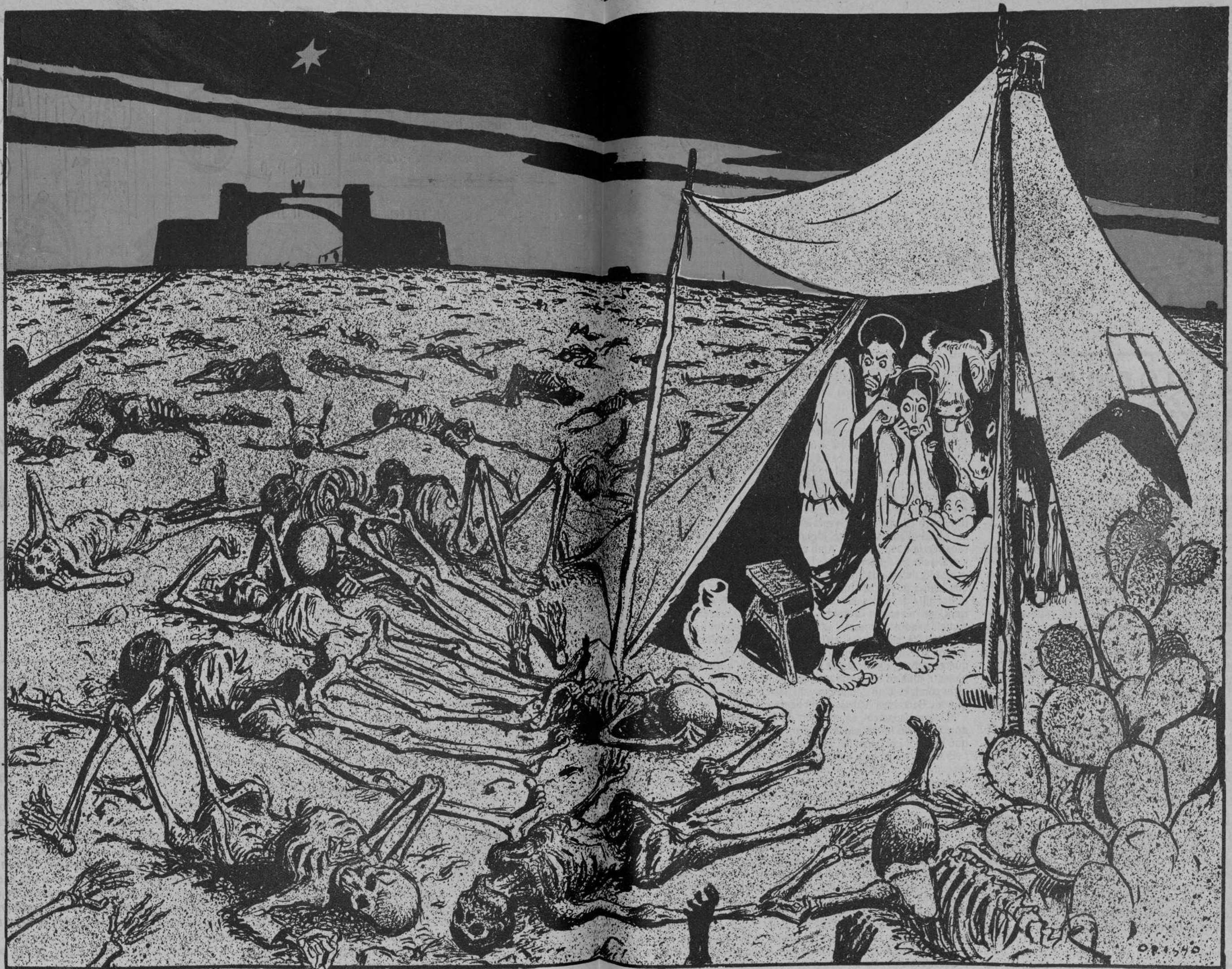
Des del Palais-Bourbon al cementiri de Père-Lachaise s'anà esmunyint el fúnebre seguici. Naturalment, per temperament xafogós, el difunt havia deixat dit que el seu cadàver fos incinerat.

Al arribar al «columbarium», s'obri la portella i davant de tota la concurrència, un empleat introduí el cos del fredollic secretari en el forn crematori. Es tancà de nou, i tots els presents, dol i acompanyants, esperaven que's produís l'operació de convertir el mort en cendres.

Quan al guardià del forn li sembà que la consumació del cadàver s'havia ja resolt, l'home obri altre cop la portella; i aleshores esdevingué un cas extraordinari que sembà un miracle: Del fons del forn se sentí una veu sepulcral que gemegava:

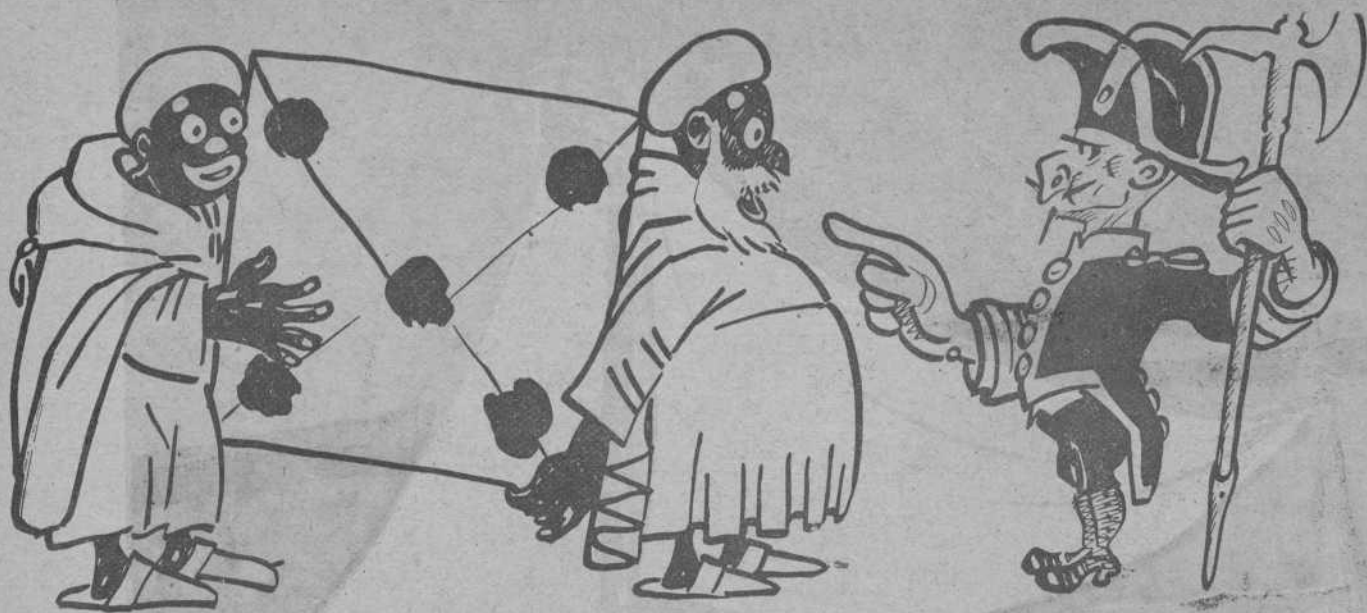
—Tanqueu la porta, si us plau!... No es pot estar de corrent d'aire!...—XARAU, trad.

El pessebre d'aquest any

ELS MOROS MISSATGERS

—Altot... Què carta es esà? |

—Ja t ho pots pensar, ximple!... L'as de basto.

LICEO

En lo que va de setmana, i tot esperant la millora del rossinyolet Lázaro, a la Casa Gran ens han donat dugues obres de les que són amables a tota mena de públics: *Carmen* i *Madama Butterfly*.

La esplèndida Lahowska, feta un braç de mar, ratllà a extraordinària altura en la primera de dites òperes, ajudant-la amb perfecció la senyoreta Delys, debutanta, que té una veu bonica i afina com un canari flauta. En Saludas, tenor, molt bé i En Molinari fet un *toreador* i cantant com un mascle.

La *Madama*, encara que no tan ajustada, resultà passadora, essent aplaudits tots els interpretadors i en especial les senyores Luce i Llacer i els senyors Saludas i Antonoff.

Mestre i professors, es mereixen la meitat d'aqueixos aplaudiments.

—I ara tindrem el gust d'admirar altre cop a En Lázaro amb *Aida*, i als teutons amb el portentós *Sigfried*.

ROMEA

Abans d'ahir, dimecres, degué tenir lloc la important presa de la famosa *Auca del senyor Esteve*, d'En Rusiñol, presentada esplèndidament com en temps de la seva estrena.

En parlarem la setmana entrant.

NOVEDADES

Es troba tan amunt ja del camí de la glòria, el nostre don Angel Guimerà, que les crítiques severes i menys les irrespectuoses no li poden fer cap mal. Escupir a la Glòria, que té el piset més enllà dels núvols de cotó fluix, seria escupir-se a la cara.

Imparcialment parlant, convindrem també tots plegats, el Mestre, nosaltres i els llegidors en que, an aquestes altures, una obra més de don Angel, superior o inferior a les altres, que en això no'ns hi ficarem, no cal pas que aportí grans feixos de llorer al seu monument, curull dels més tendres i ufanosos esqueixos. Afavorirà als demés; a la causa, a les empreses; ell, el Geni, no'n té cap necessitat. Quan un vas

està atapeït de flors exquisides, una més hi cap, sí, però ni s'hi coneix, ni hi és mai indispensable.

Fet aqueix curt preàmbul, no ens volem amagar de dir sincerament i llealment el nostre pensar. Creiem que l'únic erro d'En Guimerà pel que toca a sa darrera producció ha sigut en sa gestació inicial. Donat l'assumpte que ha portat a les taules i tingudes en compte l'actualitat palpitant de l'argument i la constant sàtira irònica que campeja en tota la obra, això d'*Alta banca* havia d'ésser un gran sàinet i no un gran drama. Si don Angel no n'hagués escrit mai cap d'obra còmica, si ell no fos l'autor de *La Baldriona* o de *La sala d'espera*, dos models excelentíssims de quadres de costums, podria pendre's la nostra opinió com un sarcasme profarador, però ell, que ha estat mestre en tot, ho ha estat també en obres d'aquest gènere, desgraciadament no gaire conreuat en la nostra escena. Amb els elements que tenia l'autor a mà, amb els tipus reals que l'actualitat financiera li brindava, molts dels quals, no hi ha dubte, ha aprofitat per al drama, hauria pogut escriure un esplèndid sàinet de costums, millor dit, de males costums barcelonines, del qual, rient rient, se n'haurien després les més bones ensenyances. Aquell banquer calçasses, aquella donya Isabel, tot un caràcter de l'alta carronya social, aquell fill dilapidador, aquell senyor aixerit que fa En Torelló, i aquells infeliços pagesos que enganyats, ignorants de tot, es fiquen a la boca del llop bancari, tot això era pasta més que suficient per a una gran obra còmica—d'un còmic punyent, instructivament parlant—que tot Barcelona hauria volgut veure i aplaudir.

Desgraciadament, en els inicis de la concepció artística, don Angel no ho va entendre així, i avui ens trobem amb què amb tot i el talent del Mestre en tramir l'obra, amb tot i els molts tipus ben definits i les escenes magistrals que recorden la grapa del dramaturg formidable, i amb tot i tractar se d'un assumpte ple d'interès i d'actualitat barcelonina, l'obra no alcança—deixant de banda les ovacions de l'estrena—l'èxit de públic que's mereixen diàriament l'obra i la glòria del autor.

I és que en aqueixa producció dramàtica que acaba tràgicament, la nota de condemna hi resulta excessivament virulent i crua. I passa això: que als banquers i a la gent de peles no li plau perquè amb un to massa enfadat li parlen del luxe i dels quartos; i els compta-correntistes del Banc de Barcelona no's decideixen a fer de contrapes perquè, pobres, ja no disposen ni de quartos ni de luxe.

La companyia de l'Alexandre Nolla tragué tot el partit possible donats els escassos elements. S'hi distingiren les senyores Baró, Nicolau i Tapies, i els senyors Nolla, Torelló i Casanovas.

PRINCIPAL-PALACE

D: mà, dissabte, extraordinari acontèixement: estrena de *La Revue en Zig-zag*.

POLIORAMA

Melchor, Gaspar y Baltasar, que no tenen res que veure amb els senyors d'Orient, ha resultat una obra còmica plena de incidències gracioses i de xistos aprofitables.

Durarà dies als cartells, perquè ademés de lluir-se-hi els autors, es presta a fer-hi gala els artistes de vis còmica, que ja sabem que ho són tots els de la casa.

Demà estrena de *El portal de Belén*, d'En Paso.

ESPAÑOL

Basada en un drama real que interessà no fa gaire a tot Barcelona, En Lluís Capdevila ha estrenat una obra realista que, segurament, voldrà veure també tothom *La tragèdia del xalet*, que no és res menys que el «crim del Pierrot» és una producció interessant, amb tipus i escenes ben vistos, i vestida amb un ropatge literari adequat i propi.

Un bon èxit, en resum, que deuen apuntar-se autor i interpretadors.

GOYA

Aquí sí que han trobat un cartell ben aixirit per a passar les festes. *La prisa*, dels germans Quintero, és obra que donarà alguns plens. Si em fan dir la veritat els diré que no és res i és molt. *Afigurin-se...* que, valent-se d'un argumentet insignificant potser no massa nou—que això de pendre una persona per una altra que s'hi sembla molt, ja passava en els temps d'Aristòfanes—els afortunats autors andalusos han compost tres actes d'escenes saladíssimes, sense sotracs, sense *prisa*. Els tipus que hi intervenen, bastant fermes i plens de comicitat, quasi bé sempre seuen; seuen i enraonen i no fan res més. I tot això que no és gran cosa distreu i diverteix a la concurrència d'una manera extraordinària, gràcies a la meravella d'un diàleg que sorprèn per la naturalitat i per la gràcia.

La Muñoz, l'Hernández i tots plegats, molt bé.

ORFEÓ GRACIENC

Estrenaren dugues obres de curtes dimensions, gens pretencioses, però ben estimables. La primera *L'as de basto*, un aixirit sàinet de costums barcelonines amb escenes de conjunt ben observades i amb algun toc sentimental de tendre emoció. Dos defectets fàcils de subsanar: el diàleg excessivament llarg d'En *Bocoi* i el *Cafeter*, i la persistència en el mal de queixal del etern víctima dels cops. El llenguatge, en general, discret i naturalíssim.

La segona, *El jardiner*, d'En Ventura Rodríguez, és un esboç de comèdia; un quadret amable ple de llum i de poesia, molt ben escrit, encertadament desenrotllat pel que toca a la trama escènica, senzilla, original i sempre elegant dins d'una comicitat de bon gust.

S'hi distingiren els senyors Claramunt i Tru'ls, i les senyoretas Monasterio i Hernández.

COMEDIA

Dimarts s'estrenà en aquesta «bombonera» gracienc, una peça en un acte, *Mi chico*, traducció del català pel mateix autor senyor Ventura Rodríguez. Al estrenar-se al *Español* tinguérem ocasió de dir hi la nostra. Cal només constatar avui que l'aixerida obra fou riguda i celebrada, essent l'autor cridat a les taules amb insistència.

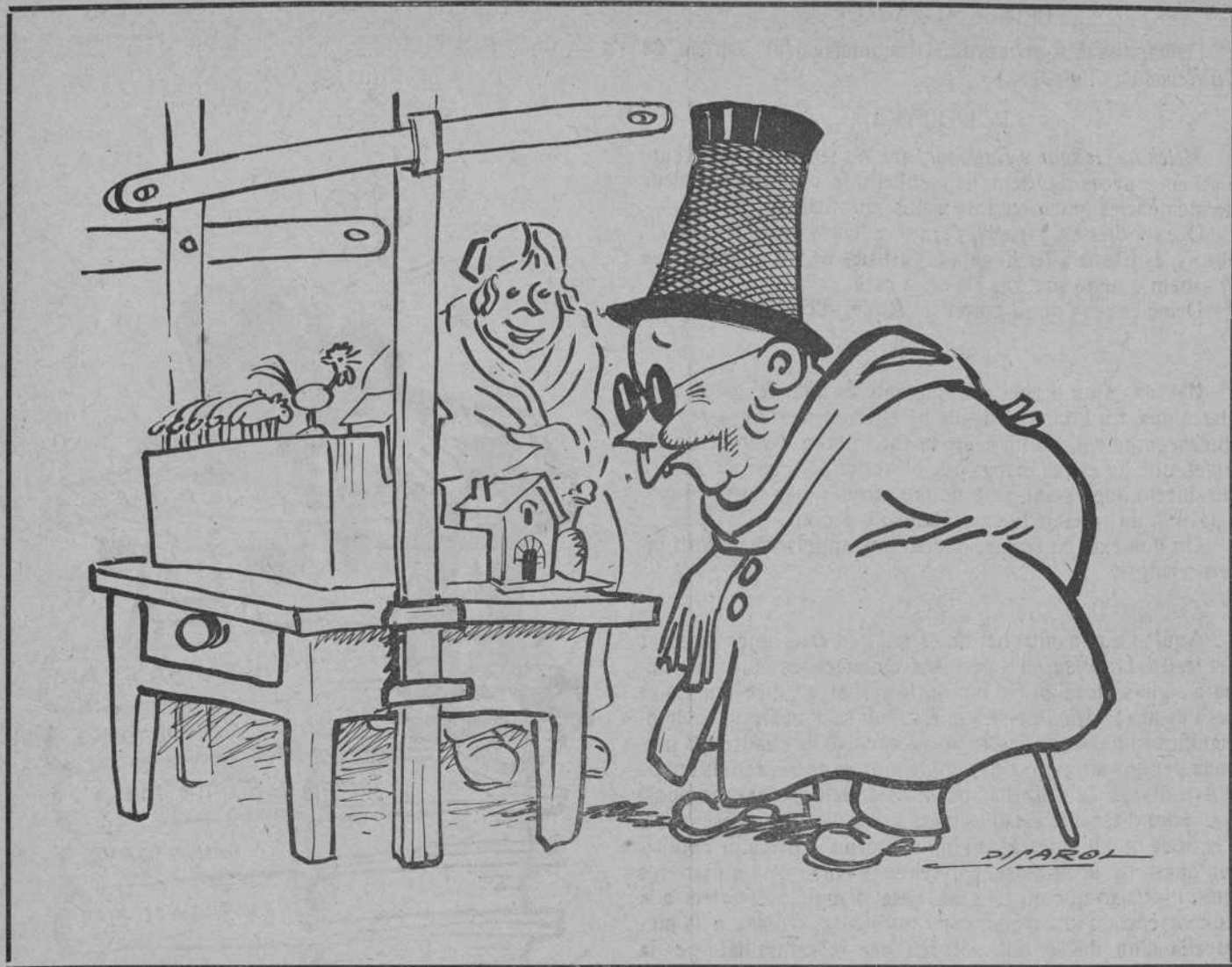

—Un llibre més a la pila,
un graó més que s'enfila

L'Almanac de L'Esquella
de la Torratxa

ES VEN AL PREU DE 1'50 PESSETES

— Es cara; la trobo molt cara...
— I doncs .. que's creia que per aquest preu li donaríem el «Teatre Municipal»?..

FOOT-BALL

L'Assemblea del F. C. Barcelona

L'altre dia tingué lloc en el teatre «Bosque» la magna assemblea del «F. C. Barcelona». En aquesta hi concorren gran nombre de socis i l'entusiasme entre ells fou indescriptible.

Començà la sessió donant compte l'actual Junta dels treballs fets fins a la data i després d'un breu parlament, foren aprovats, per unanimitat, tots els «avant-projectes» portats a cap per En Gamper, Cabot, Julinés, Valdé i altres acèrrims partidaris del nostre club campió.

Ja s'ha donat el primer pas per a la realització del gran camp del «Barce», i com que el projecte és magne i digne de l'importància que ha conquerit el club degà, ara sols esperem que tots els socis hi aportaran la seva «part» i així dintre d'uns mesos ja es podrà inaugurar el

nou terreny que serà escenari dels veniders triomfs del «F. C. Barcelona».

L'únic que fou de lamentar va ésser el petit «paqueo» que varen fer uns quants «socis» —molt pocs, gràcies a Déu!— que tenien un especial interès en fer «obstrucció» al magne projecte que portaven els digníssims senyors de l'actual Junta del «F. C. Barcelona». Però, com que la raó sempre s'imposa, els dits «pacos» varen «guillar-seles» davant dels hurres i visques al «F. C. Barcelona».

Total: un èxit per a la Junta i socis d'aquest club.

Nova Junta

El «R. C. D. Español» ha renovat la seva Junta i aquesta està disposada a donar una ferma orientació a dit club i fer-lo pujar a l'alçària que li correspon pel seu nom i per la seva noble tradició.

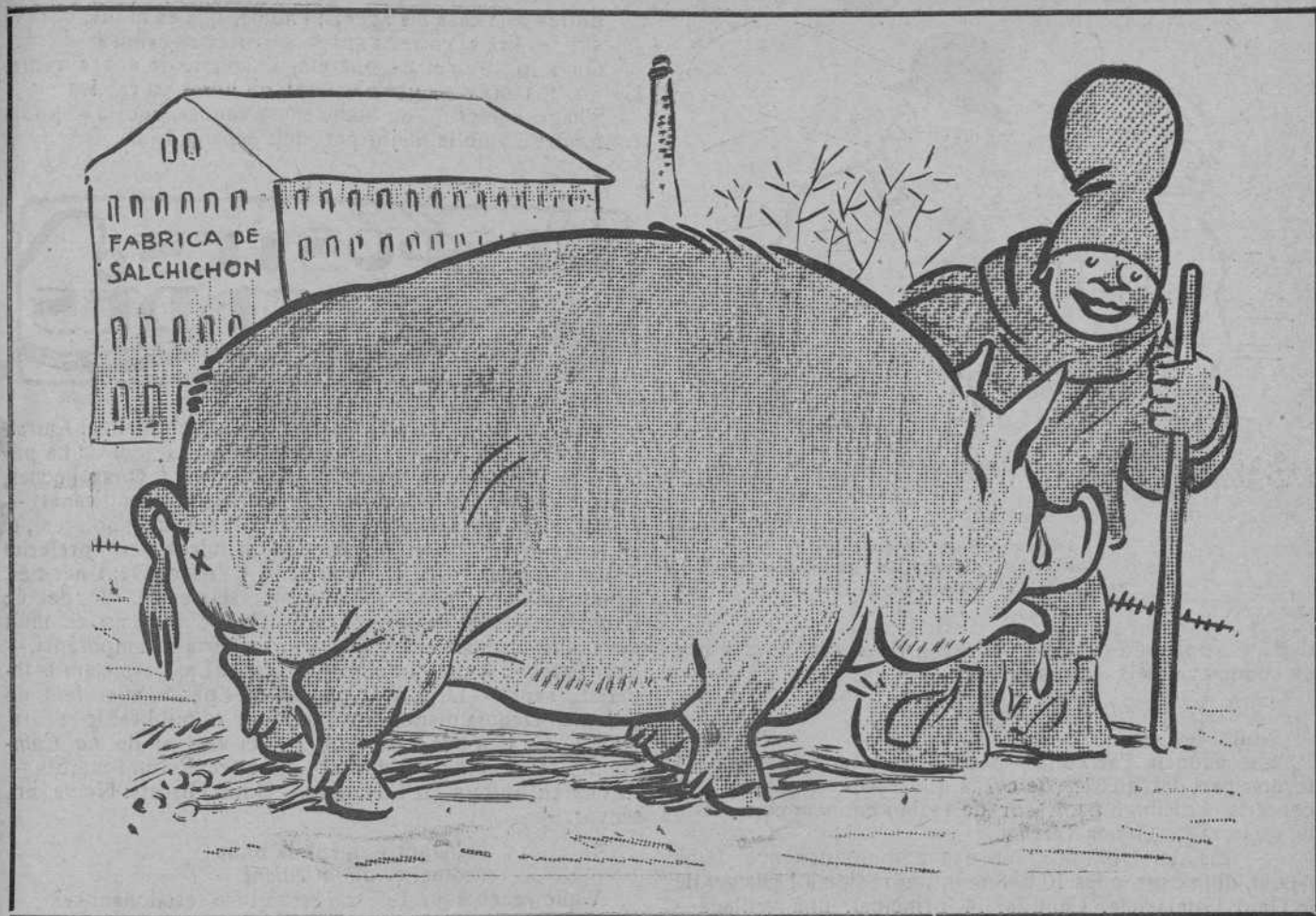
De moment podem assegurar que els valiosos senyors que formen dita Junta estan disposats a fer quelcom que sigui profitós per a dit club i per a l'afició catalana.

Nosaltres pensem que cal esperar molt d'aquests senyors.

Els partits del diumenge

El «F. C. Barcelona» va quedar com un home davant dels madrilenys. Varen guanyar per quatre goals, i tan tranquils, fins hi feien xistus; menys mall!

- Per Sant Tomàs, agafa el porc pel nas... i porta'l a Llinàs.

El «C. D. Europa», després d'un partit bastant enso-
pidet, va empatar amb els «donostiarras» a un goal.

Veniders parlits

Els dies 25 i 26 el «Barce» jugarà amb el famós
«Sparta de Praga», i l'«Europa», porta per dites dates, el
no menys famós equip «Real Unión de Irún». Aquests
dos últims partits es jugaran al matí a les deu i mitja.

I prou per aqueixa setmana.

NOLUS

L'Almanac de L'Esquella de la Torratxa

ES VEN A TOT CATALUNYA

Una nota ben típica en els nostres carrers fou, aqueixos
dies, l'«Orfeó Vigatà» que ha donat excel·lents concerts a
Barcelona.

Els simpàtics orfeonistes vigatans lluen la clàssica barre-
tina.

El senyor Esteve, en veure'ls, exclamà tot estranyat:

—Ai, ai!.. Amb barretina i tot!.. Em pensava ben bé que
d'ençà d'aquella gran batalla que hi hagué a Vic, ja no en
quedaven.

Ha estranyat a molta gent que un cert diari barceloní que
fins ara s'havia distingit per ses violentes campanyes anti-
exposicionistes, *jaleés* indecorosament la grrran festa de
Montjuic.

Oh, i quin *jaleo*, cavallers!

Imaginín-se que arribà a afirmar que a la muntanya *maldi-
ta* s'hi congregà una concurrència immensa.

Quan els mateixos diaris d'En Pich confessaren que havia
estat quasi un fracàs.

Lo que pot un anunci de plana, en aqueixos temps ma-
terialitzats!

La força del Mediterrani.

Aquell mister Deering famós que va fugir de Sitges poc
menys que escapat, enduent-se'n mil tresors artístics cap als
Estats Units, torna—segons diuen—enyorat de les delícies
meridionals.

Sembla que els rasca-cels de Nova York li queien al da-
munt, que les boires i les humitats li oprimien el cor, i,
penedit, vol tornar a assaborir el sol rutilant i la mar calma
de la dolça Subur.

Lo que diran els sitgetans: —Ben retornat sia el fill prò-

EL REGIDOR DE MES ALTURA

—I no va tenir por d'alçar el vol?
—Per què?... L'abuelo Giner ha volat del partit radical, i és més vell que jo.

dig!.. Però si pot ésser, que torni sol. Es a dir, només que en companyia dels tresors artístics.

Notes de Casa:

Ens anuncia l'acreditat «Sextet Iberia» que ha entrat a formar part del quartet de corda que coopera en els seus concerts el distingit professor de viola i eminent concertista de guitarra En Gracià Tarragó.

— Els de «L'Intransigent» ens comuniquen que demà passat, diumenge, a les 10 del matí, tindrà lloc a l'estatge de la Unió Catalanista, Canuda, 14, principal, una vetllada—dispensin, a les 10 del matí serà matinada,—necrològica en recordança del ferm nacionalista Manel Cisa.

Corre la veu, amb certa insistència, que l'il·lustre Giner de los Ríos (Don Armengol) ha escrit an En Lerroux demanant-li que esborri el seu nom del Partit Radical.

I després diran que els homes quan són vells es tornen criatures!...

Doncs mirin que això fora una *hombrada* digna d'un atleta dels més forts.

Enguany la tradicional fira de Santa Llúcia es vegé extraordinàriament concorreguda.

Es comprèn.

Tan mateix, és la única manera de trobar una caseta barata.

I encara... barata relativament.

Graciosa, la detenció d'un lladregot, l'altre dia, al carrer del Peu de la Creu.

Entren a la casa els agents; l'home, que és al llit, obra la finestra, es tira al carrer i apreta a córrer en camisa

Oh, i lo divertit és que ningú sapigué on anà a raure. Com si fos una cosa gaire natural, un home en camisa.

S'hagués tractat d'un home sense camisa, encara es podia confondre... amb la major part dels espanyols!...

Frederic Sala: Entra en cartera.—Joaquim Malleu: Aniran sortint allà on se pugui i de mica en mica.—P del C: La publicació d'això seria motiu de discòrdies i controvèrsies, perquè els liceistes ens dirien que és rossinyol i no canari—F. P. C.: Tot anirà en son dia.—El jardiner: Espigolarem, si no li sap greu.—Tatis: Mercès pel bon intent, però preferim prosa *objectiva*.—M. B: En castellà, no'ns convé; i ademés, aquest assumpte no fa per al nostre setmanari.—P. del C: Es molt migradet de intenció.—Duch: La idea no és molt nova; amb l'aditament de que ara resultaria estemporània.—Joan Pascual: Anirà, un xiquet retocada. Ens permetem la llibertat... sap?...—Ll. S. V.: Com assaig, i per a anar fent, no està mal. Denota disposicions, però no és publicable encara.—Ll. R. C.: Feu una mica tard. Potser vagi al de *La Campana*.—N. N.: No'ns té utilitat.—Ferèstec: Rebut i mercés.—E. Vilaret: Anirà a *La Campana*.—Quim Girorta: No va, no, senyor:

«Mandrosament, la pluja comença *anant caient*...»

A què venen aquests dos «gerundios» estalonant-se?

ALTA BANCA

—Per veure clara la situació del Banc de Barcelona, no tindrem més remei que amparar-nos en tu.

EDEN CONCERT

COMTE DEL ASSALT, 12

:: TELÉFON NÚM 3332 A. ::

MUSIC-HALL DE PRIMER ORDRE—Tots els dies grans espectacles a les 3 1/4, tarda i a les 9 1/2 nit

Gran èxit de la cèlebre **LOLITA ASTOLFI**

Ja ha sortit el nostre popular

ALMANAC

DE

L'Esquella de la Torratxa

per a l'any 1922

ESCRIT PER 86 LITERATS

DIBUIXAT PER 55 ARTISTES

ELEGANTÍSSIMA COBERTA
IMPRESA A VARIES TINTES

Aquest any l'Almanac ha reprès
el format de llibre en tamany 8."

i conté unes 200 planes

Es ven per tot arreu • Preu: 1'50 pessetes

NOTA.—Tóthom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además 30 céntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebalxes.

—Que no vas anar a Montjuic, Pablito?
—No; al saber que hi era En Pich, vaig dir-me: és inútil; no hi cabrà ningú més.